(İsraf)

Köyler inden olunmaz fark.
Un torbası gibidir halk.
Tozar vurdukça; vurda bak !.
Buna «israf» denilirmi ? .

Besim ATALAY

20 / 6 / 1950

Çankaya Matbaası — Ankara.

22379

(İsraf)

Köyler inden olunmaz fark.
Un torbası gibidir halk.
Tozar vurdukça; vurda bak !.
Buna «israf» denilirmi ?.

Besim ATALAY

20/6/1950

Çankaya Matbaası — Ankara.

Ey Nevzad bey (*) kalk; gör hele !.
Şehir girdi binbir şekle.
Tenekeden yüz mahalle.
Buna «israf» denilirmi ?

◆

Yenişehire temel attık,
Arsaları hep kapattık.
Toprak alıp altun sattık
Buna «israf» denilirmi ?.

◆

Bir yanda renk, renk lâleler.
Üstünde elmas jaleler.
Tülden süzülmüş hâleler
Buna «israf» denilirmi ?.

◆

(*) Nevzad bey, Ankaranın eski valisidir. Çok titiz, çalışkan namuslu, iş bilir bir zattı. Allah rahmet eylesin.

Bir tarafda fevvareler,
Kol kol gezer mehpareler
Dalgalanır al hareler
Buna «israf» denilirmi ?.

◆

Bir tarafta çağlayanlar,
İşlerini sağlayanlar,
Bir yanda aç ağlayanlar.
Buna «israf» denilirmi ?.

◆

Çağlar gümüş şelaleler,
Saki sunar piyaleler.
Bin bir çeşit nevaleler
Buna «israf» denilirmi ?.

◆

Yenişehir pırıl, pırıl.
Danslar döner fırıl fırıl,
Eskişehirse pek tırıl.
Buna «israf» denilirmi ?.

◆

Değiştirdik sazı cazla;
Eş tutarız her dilbazla;
Kel tavuk da kel horazla.
Buna «israf» denilirmi?.

◆

Saraçoğlu mahallesi,
Bütcemizin baş çillesi,
Yirmi milyondur hüllesi.
Buna «israf» denilirmi.

◆

Şehir yaptık çölde, örnek.
Asfaltlarda tavuk, köpek,
Serbest gezer öküz, inek.
Buna «israf» denilirmi?.

◆

Milyar döktük yapılara.
Döndü hazine varvara (*)
Dipsiz kile, boş anbara.
Buna «israf» denilirmi?.

◆

(*) Varvara nihayet, akibet, işin varvarası..

Az gelince beş yüz papel,
Bin beş yüze kalkar çok el.
Sayimize olmaz bedel.
Buna «israf» denilirmi?.

◆

Emredince sayın Vekil
Her sene bir otomobil
Yenilenir. bir şey değil.
Buna «israf» denilirmi.

◆

Gözünaydın hey efendi !.
Radyo evi ikilendi.
Neş'e verdi, gamı yendi.
Buna «israf» denilirmi?.

◆

Nice fabrikalar kurduk;
Zararı kâr sayıp durduk;

Toyu tokmağıla vurduk (*)
Buna «israf» denilirmi?.

◆

Büdce milyarları aşdı.
Hasan Saka dahi şaşdı.
Borç paçadan akıp taştı.
Buna «israf» denilirmi?.

◆

İşte budur Altun devir.
İş başaran başta gelir.
Ekmek ilden, su göldendir.
Buna «israf» denilirmi?.

◆

Yel yeperek, yelken kürek
İki ayda üç ödenek.
Böyle gelmiş bu gelenek.
Buna «israf» denilirmi?.

◆

(*) Toyu tokmaka vurmak : Birdenbire zengin olmak, çok zengin olmak. Toy, ördekden büyük bir kuştur. Orta Anadoluda çok bulunur. Bir adıda (angıt) dır. Akmak bir hayvandır. Yanına yaklaşmadıkça kaçmaz.

Baş belâsı orman derdi.
Bize hayli usanç verdi.
Söküldü de sona erdi.
Buna «israf» denilirmi?.

◆

Her İşletme birer saray.
Her sarayda alay alay.
Davul, zurna, cazbant, halay (*)
Buna «israf» denilirmi?.

◆

Pazlamacı hapse girer.
Zeytinyağcı affe erer
Milyonları cebe derer,
Buna «israf» denilirmi?.

◆

(*) Halay. Orta Anadolu da oynanan bir çeşit halk oyunu.

Kimi atlı, kimi yayan.
«Kader» derler buna, inan !.
Yavan çorba, yağsız ayran.
Buna «israf» denilirmi?.

◆

«Köylü bizim efendimiz;
Velinimet bize» deriz.
O açsa da, tokuz ya biz.
Buna «israf» denilirmi?.

◆

İşler gider apar dopar.
Kimisi yer, kimi bakar.
Her gürültü bundan kopar.
Buna «israf» denilirmi?.

◆

Her köyde bir tezek anıt (*)
Âdem atamızla yaşıt.
Her ocakta kokar yakıt (**)
Buna «israf» denilirmi?.

◆

Hala kağnı, hala çarık;
Hala çoluk, çocuk arık.
Pabuç yırtık, taban yarık.
Buna «israf» denilirmi?.

◆

Köyde katık, kavut, kepek.
Acı soğan kuru ekmek
Akşam sabah hazır yemek.
Buna «israf» denilirmi.

◆

(*) Anıt âbide

(**) Kokar yakıt.. yeni kelimelerdendir. Köylünün ocakta yaktığı kurutulmuş tezek. Kerme, kuyrukludağ odunu.

Köyler inden olunmaz fark.
Un torbası gibidir halk;
Tozar vurdukça.. vur da bak !.
Buna «israf» denilirmi?.

◆

Oğlan alarak oyuna.
Çoban alarak kayuna
Gitti. Savurduk boyuna.
Buna «israf» denilirmi?.

◆

Balık baştan kokar imiş.
Kimi bulmaz bakar imiş.
Kimine rızk akar imiş.
Buna «israf» denilirmi?

◆

Keramet bu.. güller, çamlar,
Kanatlanıp katar, katar
Yenişehire doğru uçar.
Buna «israf» denilirmi?.

◆

Kahve, kulüp, koşu yeri
Kumarhane her bireri;
Yeniliğin şaheseri.
Buna «israf» denilirmi?.

◆

Sen de öğren şu pokeri!
Demeyeler sana «geri»
Bilmeyenin yok değeri.
Buna «israf» denilirmi?.

◆

Kır davulu caz var iken.
Kolda şahin, baz var iken.
Tavuk yenmez gaz var iken
Buna «israf» denilirmi?.

◆

Dün Arabca, bugün Türkçe.
Dün aruzdu bugün hece.

Döner molla yel döndükçe (*)
Buna «israf» denilirmi?.

◆

Türkçemiz dün verem idi.
Frengidir bugün derdi.
Kör olası kem göz değdi.
Buna «israf» denilirmi?.

◆

Atam, Atam! hani senin
Üzerine titrediğin
Türkçe, bugün, hasta, bitgin.
Buna «israf» denilirmi?

◆

(*) Bugün Arabcanın, Türkçeden çıktığını ortaya süren bir zat bundan otuz beş sene evvel Türkçenin Arabcadan çıktığını iddia ediyordu. O sıralarda ben "Türkçemizin yabancı kelimelerden kurtulmasını,, Konyada çıkan (Ocak) mecmuasında bir kaç makale ile yayınlamıştım. Bu zat aksini iddia ederek Arabca ve Farisiceyi iltizam etmiş ve bana şiddetli hücumlarda bulunmuştu.

Dün yerlere kapanırdı;
Bu davaya inanırdı.
Gören adam utanırdı (*)
Buna «israf» denilirmi?

◆

Bugün dönüp inkâr eder.
Nifakında ısrar eder
Ne sıkılır, ne ar eder.
Buna «israf» denilirmi?.

◆

Olmaz Atam fikre harım.
Hiç bir ülkü kalmaz yarım.
Tek kalsam da yaşatırım.
Buna israf denilirmi?.

◆

(*) Atatürk'ün sağlığında aşırı türkçeci olan ve gülünç terim'ler uyduran birisi de Atatürkün ölümünden sonra terimlerde Yunanca ve Latince esasten ayrılmamak lâzımgeldiğini Ulusta yayınladı. Cevap verdim Ulus neşretmedi.

Yemlik oldu dil kurumu.
Ağlanacak her durumu.
Yokmu bunun bir sorumu (*)
Buna «israf» denilirmi?.

◆

Sen toprağa konulmadan
Vasiyetin ortalıktan
Kaldırıldı; Atam uyan!
Buna «israf» denilirmi ?. (**)

◆

(*) Bugün Dil Kurumu yaran tekkesi haline gelmiştir. Hiç bir iş görülmemekte. Ehliyetsiz adamlara aylık verilmektedir. Aylarca kuruma uğramayanlar dolgun aylık alırlar. Kurumda memurlar boş otururken dışardan bazı kimselere paralar ödenir.

(**) Son kurultayın, dil kuramu başkanı kürsüye gelerek Türkçe terimlerden vazgeçilmiyeceğini söylemişti; (8/2/950) tarihinde Ulusa verdiği bir demecde bu sözlerin tam aksini söylemiş, terim işlerinde Türkçeden ziyade Lâtince ve Yunanca esaslara gidileceğini açıklamıştır.

Söz ver, tutma; budur gidiş
Dalavere oldu her iş.
Lâf torbaya girmez imiş
Buna «israf» denilirmi?.

◆

Yeter artık (dalaylama)
Kirli kaplar kalaylama.
Hezli hakikat saylama.
Şakaya «gaf» denilirmi ?
Lafa «israf» denilirmi ?.

(Dalaylama)
Aslından çeken
Besim ATALAY

Yanlış -- Doğru

Sayfa	Satır	Yanlış	Doğru
9	9	Dapar	Tapar
10	5	Hala	Hâla
10	6	»	»
11	6	Kayuna	Koyuna
12	11	Gaz	Kaz
13	16	Farisiceyi	Farsça

Sayfa	Satır	Yanlış	Doğru
10	9	Dapar	Tapar
10	5	Hala	Hâlâ
10	6	»	»
11	6	Kayuna	Koyuna
12	11	Gaz	Kaz
13	16	Farisicsyi	Farsça

BASILMIŞ OLANLAR

1 — Türk Zaferine Armağan — Hilâfet, Saltanat ve Cumhuriyet hakkında — 1923
2 — Maraş Tarihi ve Coğrafyası
3 — Bektaşilik ve Edebiyatı
4 — Türk Büyükleri veya Türk Adları (2. basılış)
5 — Türk Dili Kuralları
6 — Suna ile Çoban Hikâyesi
(1938 yılında Matbuat U. Müdürlüğünün açtığı müsabakada birinciliği kazanmıştır)
7 — Baş Belâları (Üç perdelik piyes)
8 — Cönk-Birinci Defter (Manzum küçük hikâyeler)
9 — Öğüt
10 — Türkçemizde Men-Man (T. D. K. yayını)
11 — Sakarya Destanı
12 — Onuncu Yıl Destanı
13 — Türk Dilinde Ekler ve Kökler üzerine bir Deneme (T. D. K. yayını)
14 — Divanü-Lügat-it-Türk—çevirme, tıbkıbasım ve dizin(T. D. K. yayını)
15 — Ettuhfet-üz-Zekiyye fil-Lûtat-it-Türkiye—çevirme, tıbkıbpsım ve dizin (T. D. K. yayını)
16 — Tanrı Kitabından Namaz Türeleri - 1944
17 — Türkçede Kelime Yapma Yolları (T. D. K. - yayını)
18 — Müyetsiret-ül-Ulum çevriyazılı metin, dizin ve tıbkıbasım (T. D. K. yayını)
19 — Eş-Şürûz-üz Zehebiyye çevirmesi (T. D. K. - yayını
20 — Senglah

BASILACAK OLANLAR

21 Abuşka Sözlüğü
22 — Türk Dilinde Ana Kelimeler

FİATI : 10 Kuruş